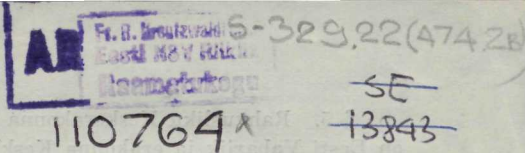

Ar 932
Rahvuslik

Rahvusliku Keskerakonna põhikiri.

I. Siht.

§ 1. Rahvuslik Keskerakond seab endale ülesandeks meie rahva ja maa majandusliku, kultuurilise, sotsiaalse, kõlbelise ning usuvabaduse põhimõtetal seisva usulis-kõlbelise elu arengu teenistuses koondada edu-meelseid kodanikke iseseisva Eesti rahvusliku tuleviku kindlustamiseks.

II. õigused.

§ 2. Rahvuslikul Keskerakonnal on juriidilise isiku õigused. Tal on õigus omandada, võõrandada ja pandida kinnis- ja vallasvara ning teha maksvate seaduste ja määruste alusel igasuguseid lepinguid.

§ 3. Rahvuslik Keskerakond võib oma sihtide taotlemiseks avada osakondi, poliitilisi klubisid, sektiioone, komiteesid ja toimkondi üle kogu Eesti Vabariigi, valida omi usaldusmehi, maksvate seaduste ja määruste piirides korraldada kongresse, konverentse, koosolekuid, läbirääkimisi, kursusi, õpperinge, tööle kutsuda kohalike esindajaid, välja anda ajalehti, ajakirju ja muid trükitooteid, maksustada erakonna heaks omi liikmeid, korraldada oma liikmete keskel rahalisi korjandusi, vastu võtta toetussummasid, annetusi jne.

§ 4. Rahvuslikul Keskerakonnal on oma pitsat pealkirjaga: Rahvuslik Keskerakond. Sellele lisatakse tarvidust mööda juurde: Keskkomitee, Tallinna osakond, Harjumaa komitee jne.

§ 5. Rahvusliku Keskerakonna tegevuspiirkonnaks on Eesti Vabariik ja erakonna Keskkomitee asupaigaks on Tallinn.

III. Koosseis.

§ 6. Rahvusliku Keskerakonna liikmeks võivad astuda kõik Eesti kodanikud, kes vähemalt 18 aastat vanaks saanud ja erakonna põhimõtteid omaks tunnustavad.

§ 7. Rahvusliku Keskerakonna liikmeid võtavad vastu maakonnakomiteed, linnakomiteed ja osakondade komiteed.

§ 8. Erakonna liikmed maksavad liikmemaksu erakonna üleriikliku kongressi ja vastava osakonna poolt määratud suuruses ja tähtaegadel. Liiget, kes oma liikmemaksu vastavaks tähtajaks tasumata jätab, võib komitee erakonnast lahkunuks lugeda.

§ 9. Erakonnast väljaastumine sünnib liikme suusõnalise või kirjaliku teadaande põhjal komiteele, kelle poolt isik erakonna liikmeks on vastu võetud. Väljaastumine loetakse maksvaks vastava teadaande protokollimise silmapilgust.

§ 10. Erakonna liikmed, kes erakonna sihtide vastu töötavad ja ennast erakonna põhikirja või kodukorra alla ei painuta, heidetakse erakonnast välja Keskkomitee, maakonnakomitee või selle osakonna üldkoosoleku poolt, kelle liikmete hulka väljaheidetav kuulub. Osakonna- ja maakonnakomitee väljaheitmisotsuste vastu võib väljaheidetu protesteerida Keskkomitee ees ja Keskkomitee väljaheitmisotsuste vastu erakonna kongressi ees.

IV. Organid.

§ 11. Rahvusliku Keskerakonna tegevateks organiteks on:

- a) üleriiklik kongress,
- b) üleriiklikud ja maakondlikud konverentsid,

- c) Keskkomitee ja tema juhatus,
- d) maakonna- ja linnakomiteed,
- e) osakonnad ja nende komiteed,
- f) Riigikogu rühm,
- g) omavalitsusliikude esinduskogude rühmad.

V. Üleriiklik kongress.

§ 12. Rahvusliku Keskerakonna üleriikliku kongressi kui erakonna kõrgema organi kutsub kokku Keskkomitee võimalikult üks kord aastas, kuid mitte harvem kui iga kolme aasta tagant. Keskkomitee on kohustatud kongressi kokku kutsuma, kui kümnendik osa erakonna liikmeid või pool erakonna osakondade arvust seda nõuab; kokkukutsumine niisugusel puhul peab sündima kahe kuu jooksul pärast vastava nõudmise esitamist Keskkomiteele.

§ 13. Üleriiklikust kongressist võtavad hääleõigusega osa: 1) osakondade üldkoosoleku poolt valitud esindajad, osakonna iga algava 25 liikme kohta üks esindaja; 2) maakonna- ja linnakomitee esindajad, iga komitee poolt üks; 3) Keskkomitee liikmed; 4) Riigikogu rühma liikmed.

§ 14. Sõnaõigusega võivad üleriiklikust kongressist osa võtta kõik erakonna liikmed ja Keskkomitee poolt kutsutud külalised.

§ 15. Üleriikliku kongressi võimupiiri kuulub:

a) Erakonna põhimõtete ülesseadmine ja erakonna taktika sihtjoonte määramine.

b) Keskkomitee valimine ja temale juhtnõõride andmine.

c) Revisjonikomisjoni valimine, kes peab koosnema vähemalt kolmest liikmest ja kelle volituste aeg ühte langeb Keskkomitee volituste ajaga.

d) Kõigi erakonna tegevusse puutuvate küsimuste otsustamine.

e) Erakonna põhikirja muutmine.

§ 16. Kongress on otsusvõimne kokkutulnud esindajate arvule vaatamata, kui kutsed ja päevakord vähemalt 2 nädalat enne kongressi algust Keskkomitee poolt on välja saadetud.

§ 17. Otsused üleriiklikul kongressil tehakse lihthäälteenamusega.

§ 18. Üleriikliku kongressi otsused kantakse protokollis, mis alla kirjutatakse kongressi juhatajate ja sekretäride poolt. Kongressi otsused on kõigile erakonna tegevatele organitele sunduslikud.

VI. Üleriiklikud ja maakondlikud konverentsid.

§ 19. Üleriikliku konverentsi kutsub tarbekorral tähtsamate kiireloomuliste küsimuste arutamiseks kokku Keskkomitee ja sellest võtavad hääleõigusega osa Keskkomitee liikmed, Riigikogu rühma liikmed ning maakonna-, linna- ja osakondade komiteede esindajad Keskkomitee poolt määratud arvul.

§ 20. Maakonna konverentsi kutsub kokku maakonnakomitee ja sellest võtavad hääleõigusega osa maakonnakomitee liikmed, Keskkomitee ja Riigikogu rühma liikmed vastavast maakonnast, vastava maakonna omavalitsuse esinduskogudes olevate erakonna rühmade liikmed ja osakondade komiteede esindajad maakonnakomitee poolt määratud arvul.

§ 21. Maakonna konverentsi võimupiiri kuulub: 1) maakonnakomitee aruannete läbivaatamine ja kinnitamine; 2) maakonnakomitee eelarve läbivaatamine ja kinnitamine; 3) maakonnakomitee valimine; 4) kõigi muude erakonna elusse puutuvate küsimuste arutamine.

§ 22. Konverentsid on otsusevõimsad kokkutulnud saadikute arvule vaatamata, kui nende kutsed vähemalt 5 päeva enne konverentsi algust on välja saadetud.

VII. Keskkomitee.

§ 23. Rahvusliku Keskerakonna Keskkomitee on erakonna esindaja ja tema tegevuse juhataja. Era-

konna esindajana otsustab Keskkomitee kinnis- ja valasvara omandamise, müümise, pantimise jne. küsimused; annab välja volitused kohtutes ja ametasutustes esinemiseks erakonna nimel ja võib volitada kas Keskkomitee liikmeid, erakonna sekretäri või advokaati; sõlmib erakonna nimel igasuguseid lepinguid ja kaitseb niihästi kogu erakonna kui ka selle üksikute organite seaduslikke õigusi ja huvisid. Erakonna juhatajana hoolitseb ja vastutab Keskkomitee üleriikliku kongressi otsuste täidesaatmise eest; määrab kindlaks erakonna taktika ja ühtlustab ning ühendab kogu erakonna ja tema organite tegevust, arvestades seejuures erakonna kongressidel ning konverentsidel ülesseatud juhtmõtteid, jaotab erakonna organite vahel erakonna vaimseid ja varalisi jõude ning valitseb erakonna keskkassa üle. Keskkomitee poolt ülesseatavad juhtnöörid on sunduslikud kõigile osakondadele, komiteedele ja rühmadele.

§ 24. Keskkomitee koosneb erakonna kongressi poolt valitud liikmeist ja tema koosseisu ning liikmete arvu, mis ei või vähem olla kui 12, määrab kindlaks üleriiklik kongress. Keskkomitee volitused kestavad valimisele järgneva üleriikliku kongressini, kusjuures viimane volituste kestvust uue üleriikliku kongressini ka võib pikendada. Keskkomitee valib endale vähemalt 5-liikmelise juhatuse, kuhu kuuluvad: esimees, tema abid, sekretär ja laekahoidja.

§ 25. Keskkomiteel ja tema juhatusel on õigus erakonna teisi liikmeid oma tööst osa võtma kutsuda, toimkondi ja osakondi asutada, nende tegevuse kodukordi kindlaks määrata jne.

§ 26. Keskkomiteel on oma sekretariaat, mida juhib erakonna sekretär, kes ametisse määratakse Keskkomitee poolt.

§ 27. Keskkomitee väljaminekute katteks maksavad osakonnad üleriikliku kongressi poolt määratud osa oma sissetulekutest ja liikmemaksudest erakonna keskkassasse.

VIII. Maakonna- ja linnakomiteed.

§ 28. Rahvusliku Keskerakonna maakonna- ja linnakomitee ülesandeks on maakonnas Keskkomitee juhtnööridel teostada erakonna juhtmõtteid.

§ 29. Maakonnakomitee valitakse maakonna konverentsi poolt, linnakomiteed linna osakonna peakoosoleku poolt; komitee koosseisu ning liikmete arvu, mis ei või vähem olla kui 3, määrab kindlaks maakonna konverents või linna osakonna peakoosolek. Komitee volitused kestavad valimisele järgneva maakonna konverentsini või linna osakonna korralise aasta-peakoosolekuni, kusjuures maakonna konverents võib neid volitusi uue maakonna konverentsini pikendada. Komitee liikmed jagavad ametid omavahel ise.

§ 30. Maakonnakomitee asukohta määrab maakonna konverents, linnakomitee asub vastavas linnas.

IX. Osakonnad ja nende komiteed.

§ 31. Rahvusliku Keskerakonna liikmed koonduvad võimalust mööda oma töö- või elukoha järgi osakondadesse.

§ 32. Osakond võib oma tegevuse avada vähemalt 3 liikmega, teatades avamisest ja juhatuse asukohast Keskkomiteele, kes omakorda teatab sellest vastavale valitsusasutusele.

§ 33. Iga osakond on erakonna põhikirja ja Keskkomitee poolt kinnitatud kodukorra ning juhtnööride piires iseseisev, kuid niisugused sammud ja ettevõtted, millel üldisem, ka teisi erakonna liikmeid ja osakondi puudutav iseloom, on teostatavad ainult Keskkomitee kaudu.

§ 34. Osakonna peakoosolekud kutsub kokku osakonna komitee vähemalt kord aastas.

§ 35. Osakonna peakoosoleku võimkonda kuulub:

a) Osakonna komitee valimine ja temale juhtnööride andmine.

b) Aruande ja eelarve kinnitamine ning liikme-
maksu suuruse ja tasumistähtaegade määramine.

c) Revisjonikomisjoni, toimkondade jne. valimine.

d) Saadikute valimine üleriiklikule kongressile ja
maakonna konverentsile.

e) Liikmete väljaheitmine.

f) Kõigi muude erakonnasse ja osakonnasse puu-
tuvate küsimuste arutamine ja otsustamine erakonna
põhikirja piirides.

§ 36. Osakonna peakoosolek, mille ajast ja päeva-
korrast liikmetele kutsetega või kohaliku ajalehe kuu-
lutuse kaudu teatatud, on otsusvõimne, kui koos on
vähemalt $\frac{1}{10}$ osakonna liikmetest, kuid mitte alla 3
liikme. Kui koosoleku alguseks tarvilist liikmete arvu
kokku ei tule, peetakse järgmine koosolek poole tunni
pärast, mis on otsusvõimne kokkutulnud liikmete arvule
vaatamata, kusjuures aga ka sel puhul kokkutulnute
arv ei või olla alla 3. Otsused peakoosolekul tehakse
liht-häälteenamusega.

§ 37. Osakonna komitee koosseisu ja liikmete arvu,
mis ei või olla alla 3, määrab osakonna peakoosolek.
Kui osakonna liikmete arv on alla 5, siis võib osa-
konna peakoosolek valida kolmeliikmelise juhatuse ase-
mel esimehe üksi, kes täidab ka laekahoidja ja sekre-
täri kohuseid.

§ 38. Osakonna komitee korraldab osakonna piir-
konnas erakonna tegevust, võtab vastu uusi liikmeid,
kogub liikmemakse, võtab vastu erakonna ja osa-
konna heaks annetusi, peab osakonna tulude ja kulude
üle arveid, esitab revisjonikomisjoni poolt läbivaada-
tud aruanded peakoosolekule kinnitamiseks ning teos-
tab peakoosoleku ja Keskkomitee otsuseid.

Kuni osakondade kujundamiseni võtab liikmeid
vastu Keskkomitee või viimase poolt nimetatud voli-
nik. Kuni Keskkomitee loomiseni põhikirjas ettenäh-
tud korras täidavad Keskkomitee ülesandeid Ajutise
Keskkomiteena käesolevale põhikirjale asutajatena alla
kirjutajad.

§ 39. Osakonna revisjonikomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest, kusjuures aga osakondadel, kus liikmete arv alla 10, võib revisjonikomisjoni asemele valida ainult ühe revidendi.

X. Rühmad.

§ 40. Erakonna liikmed, kes valitud Riigikogusse ja omavalitsuste esinduskogudesse, kujundavad igas vastavas kogus Rahvusliku Keskerakonna rühma, kes on kohustatud teotsema kooskõlas erakonna põhimõtetega, üleriikliku kongressi otsusega ja Keskkomitee otsuste ning juhtnõridega.

§ 41. Erakonna Riigikogu rühm annab oma tegevusest aru üleriiklikule kongressile ja Keskkomiteele, muud rühmad — maakonna konverentsidele.

XI. Erakonna tegevuse lõpetamine.

§ 42. Rahvusliku Keskerakonna tegevust võib lõpetada üleriiklik kongress häälteenamusega.

§ 43. Tegevuse lõpetamise korral määrab üleriiklik kongress, kellele erakonna varandus üle anda. Üleandmist toimetab kongressi poolt erakonna lõpetamise tegelikuks täidesaatjaks valitud vähemalt 3-liikmeline likvideerimiskomisjon, kes teeb oma otsused liht-häälteenamusega.

<i>Jaan Tõnisson.</i>	<i>Rudolf Moormann.</i>
<i>Leopold Raudkepp.</i>	<i>Mihkel Juhkam.</i>
<i>Jaan Masing.</i>	<i>Ado Anderkopp.</i>
<i>August Kerem.</i>	<i>August Tammann.</i>

Kohtu- ja siseministri 30. märtsi 1932. a. otsusel on Rahvuslik Keskerakond ühingute, seltside ja nende liitude registrisse nr. 3345 all sisse kantud.

Tempelmaks 2,65 krooni suuruses tasutud.
Registreerim. toim. nr. 12998.

Tallinnas, 30. märtsil 1932. a.

E. Aron,

Kohtu- ja siseministeeriumi
administratiivosak. registreerimise asjade juhataja.